کلام نور

گریه از ترس خدا سبب نجات از آتش جهنّم است.

امام حسین(ع)

اخبار

"رشد تولید" نیازمند کار مداوم و مجاهدانه است

سید ابراهیم رئیسی در دومین جلسه رفع مشکلات خاص تولیدکنندگان در راستای تحقق شعار سال، رشد تولید را نیازمند کار مداوم و مجاهدانه دانست و افزود: مدیران دستگاههای اجرائی و مدیران شرکتهای تولیدی و صنعتی باید مجاهدانه و پیگیرانه مسائل، وظایف و ماموریتهای خود در امر رونق تولید را دنبال کنند.

به گزارش سعید حیدری خبرنگار سرویس سیاسی زمان، سید ابراهیم رئیسی روز پنج‌شنبه در قالب «دومین جلسه رفع مشکلات خاص تولیدکنندگان» و به فاصله دو هفته از برگزاری جلسه اول، میزبان مدیران ۵ شرکت تولیدی، صنعتی و تعاونی کشور بود و در نشست‌هایی جداگانه با مدیران این شرکت‌ها در جریان مشکلات این واحدهای تولیدی، صنعتی و تعاونی قرار گرفت. رئیس جمهور پس از شنیدن صحبت‌های مدیران این شرکت‌ها، از وزرا و مقامات مربوطه توضیحات هر یک از این پرونده‌ها را اخذ کرده و با جمع‌بندی نظرات مطرح شده، دستورات لازم را با تعیین زمان اقدام صادر و مسئولان مربوطه را به پیگیری و رفع مشکلات آنان و همچنین گزارش اقدامات صورت گرفته به دولت مکلف کرد. رئیسی همچنین طی سخنانی در پایان این جلسه، بروکراسی اداری را یکی از موانع جدی بر سر راه تولید در کشور عنوان کرد و برگزاری نشست‌های مشترک، تعاملی و مستمر برای رفع این مشکلات را از مسئولیت‌های مدیران دستگاه‌های اجرائی کشور دانست. رئیس جمهور با بیان اینکه مشکلات شرکت‌های تولیدی و صنعتی کشور قابل حل است و راه حل آن نیز نه در خارج از مرزها بلکه در دستان مدیران توانمند و جهادی کشور است، تصریح کرد: یکی از ملزومات حل مسائل کشور اکتفا نکردن به بیان مشکل و مواجه میدانی برای حل آنهاست. رئیسی در ادامه با ضروری دانستن مباشرت همه دستگاه‌های اجرای برای رفع موانع تولید و حل مشکل تولیدکنندگان، رشد تولید را نیازمند کار مداوم و مجاهدانه دانست و افزود: بنده به عنوان رئیس جمهور هرگز مدیر پشت میزنشین نبوده و نخواهم بود و مشکلات و مسائل کشور را تا حصول نتیجه در میدان پیگیری خواهم کرد. مدیران دستگاههای اجرائی و مدیران شرکتهای تولیدی و صنعتی نیز باید مجاهدانه و پیگیرانه مسائل، وظایف و ماموریتهای خود در امر رونق تولید در کشور دنبال کنند.

هشدار وزیر دفاع به کشورهای مداخله‌گر در ایران

وزیر دفاع گفت: توصیه و هشدار ما به کشورهای مداخله‌گر این است که از اتهام زنی بی اساس و بحران آفرینی بپرهیزند. هر اقدام آنها به ضرر خودشان تمام می شود.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، امیر سرتیپ محمد رضا آشتیانی به‌مناسبت ۳۱ مرداد، روز صنعت دفاعی در سخنرانی پیش از خطبه های نماز جمعه با یاد بزرگداشت هزار شهید وزارت دفاع و سه وزیر شهید وزارت دفاع اظهار کرد: یکی از مولفه های قدرت کشور، قدرت دفاعی است. ایران با توجه به پیشرفت های چشمگیری که داشته صاحب قدرت متکی به خداوند است. در مقابل دشمنان در بحران های مختلف هستند و در نهایت استیصال قرار دارند. وی ادامه داد: ایران انسجام ملی و توانمندی راهبردی در عرصه های مختلف دارد و صاحب نفوذ است. توصیه و هشدار ما به کشورهای مداخله گر این است که از اتهام زنی بی اساس و بحران آفرینی بپرهیزند، هر اقدام آنها به ضرر خودشان تمام می شود. ایران حامی صلح و ثبات و مخالف جنگ است. وزارت دفاع پشتیبان قدرت بازدارندگی پایدار کشور است. توانمندی در توان موشکی، پدافندی، رزم زمینی، دریایی، فضایی، جنگ شناختی و جنگ الکترونیکی و سایر حوزه ها ما را در تحقق توسعه پایدار یاری رسانده است. وزیر دفاع با اشاره به فعالیت چشمگیر صنایع دفاعی در حوزه دانش بنیان ادامه داد: ما در خدمت رسانی به مردم موفقیت های زیاد و جهشی داشته و علاوه بر تامین نیازهای نیروهای مسلح، بخش دولتی را هم بهره مند نموده است. امیر آشتیانی با اشاره به فعالیت وزارت دفاع در حوزه ساخت، تولید، تعمیرات و تجهیزات، گفت: حدود ۹۰ درصد نیازهای تسلیحاتی به ارزش ۲۴ هزار میلیارد تومان در یکسال گذشته انجام شده که شامل انواع شناور، جنگنده و بالگرد نظامی و غیر نظامی، انواع موشک بالستیک و کروز پیگیری شده اند. این اقدامات با استفاده از جوانان متخصص و شرکت های دانش بنیان انجام شده و موجب ایجاد ۸۵ هزار شغل در کشور شده است. وی گفت: ساخت انواع موشک های کروز با برد تا هزار کیلومتر، موشک عماد تا ۱۶۵۰ کیلومتر و خیبر با ۲ هزار کیلومتر، موشک کروز با قابلیت شلیک از هواپیما و موشک مافوق صوت، هواپیمای سیمرغ، جنگنده یاسین و فجر ۳، ساخت انواع خودروهای زرمی و تانک، ساخت انواع پهپادهای رزمی و انتحاری و ماهواره سیمرغ از دستاوردهای وزارت دفاع بوده است.

رهبر انقلاب: سپاه بزرگترین سازمان ضدتروریستی در دنیا است

ایجـــاد اختلال در زندگی مردم؛ هدف اصلی دشمن

رهبر معظم انقلاب اسلامی گفت: سپاه به کانونی عظیم و کاملا مجهز و بزرگ‌ترین سازمان ضدتروریستی جهان تبدیل شده است.

به گزارش سرویس سیاسی زمان، رهبر معظم انقلاب اسلامی صبح امروز در دیدار شرکت‌کنندگان در بیست‌وچهارمین مجمع عالی فرماندهان و مسئولان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، پیدایش، رشد و بالندگی و بحران‌شکنی، و عملکرد سپاه را در ابعاد نظامی، مردمی، خدماتی و سازندگی، منحصربه‌فرد و افتخارآمیز خواندند و با اشاره به ادامه سیاست دشمن برای بحران‌آفرینی، خدشه به امنیت کشور و ایجاد اختلال در زندگی مردم، تأکید کردند: در پرتو «وحدت ملی»، «مشارکت دادن مردم»، «کمک به مردم بخصوص طبقات ضعیف»، «کار شبانه‌روزی و جهادی مسئولان» و «ادامه حرکت، امید و شوق به تحقق اهداف انقلاب» شکست دشمن و پیروزی ملت قطعی است. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، «فراموش شدن واقعیات و حقایق انقلاب در اذهان ملت ایران» را از اهداف شیاطین جهان دانستند و با منحصربه‌فرد خواندن تشکیل مجموعه‌ای با ویژگی‌های سپاه در میان انقلاب‌های بزرگ تاریخ، گفتند: نقص و ضعف در همه مجموعه‌های انسانی وجود دارد اما در تاریخ کشور هیچ مجموعه نظامی با این اندازه از سلامت معنوی، سیاسی، اخلاقی و انسانی وجود نداشته است. فرمانده کل قوا، رشد و زایش درونی سپاه را هم بی‌نظیر برشمردند و با تشریح گسترش سازمانی این نهاد در فاصله کوتاهی از تشکیل، افزودند: سپاه پاسداران با همراهی و همکاری ارتش فداکار، حدود دو سال بعد از شکل‌گیری، در چند عملیات بزرگ از جمله فتح‌المبین و آزادی خرمشهر، نقش تعیین‌کننده‌ای ایفا کرد و توانست قدرت عظیم دفاع نظامی انقلاب را به رخ دشمن بکشد. ایشان با اشاره به استمرار رشد و زایش و استحکام درونی سپاه، گفتند: این مجموعه اکنون به کانونی عظیم و کاملا مجهز و بزرگ‌ترین سازمان ضدتروریستی جهان تبدیل شده که بسیاری از ارتش‌های بزرگ جهان از انجام دادن اقداماتی شبیه فعالیت‌های آن، ناتوان هستند. رهبر انقلاب، عملکرد سپاه را هم جذاب و چندوجهی خواندند و مواجهه پیروز با بحران‌ها را یکی از وجوه مستمر عملکردی این نهاد دانستند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به تشکیل کنفرانس سران آمریکا، انگلیس، فرانسه و آلمان در آستانه پیروزی انقلاب اسلامی در جزیره گوادلوپ فرانسه، افزودند: آنها نجات رژیم دست نشانده را ناممکن دانستند اما با طراحی راهبرد «بحران‌های پیاپی»، امیدوار بودند که این بحران‌ها، هر دولتی را در حکومت جدید ایران از پای دربیاورد. رهبر انقلاب با یادآوری بحران‌ها، اغتشاشات، ناامنی‌ها و فعالیت‌های گسترده گروه‌های تروریستی در مناطق مختلف کشور در اوایل انقلاب، افزودند: اسناد لانه جاسوسی آمریکا در ایران هم نشان داد که این حوادث در چارچوب همان راهبرد غرب مبنی بر بحران‌سازی پیاپی در ایران رخ داده است. ایشان، سپاه پاسداران را عامل شکست آن بحران‌ها و نجات مردم استان‌های درگیر خواندند و تأکید کردند: دشمنان درصدد بودند با ایجاد بحران‌های مستمر، انقلاب را زمین‌گیر و بی‌رمق کنند و بعد با یک اقدامی شبیه کودتای ۲۸ مرداد، کار انقلاب را تمام کنند اما سپاه جلوی تکرار کودتای ۲۸ مرداد را گرفت و نگذاشت ایران از مسیر صحیح آغازشده منحرف شود و به همین علت است که دشمنان تا این حد به سپاه بغض و کینه دارند. فرمانده کل قوا عملکرد سپاه در دفاع مقدس را فصلی درخشان و بسیار مهم خواندند و افزودند: افزایش روزافزون توانایی‌ها، بُعد دیگری از عملکرد سپاه پاسداران است که برای ایران، امنیت و بازدارندگی ایجاد کرده است. رهبر انقلاب، کاهش و عدم تکرار جمله «گزینه نظامی روی میز است» را ناشی از قدرت بازدارندگی و توانمندی‌های سپاه دانستند و گفتند: همه می‌دانند این جمله، دیگر سبک، بی‌معنا و بی‌ارزش شده است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای عملکرد سپاه در مسئله سازندگی و امور زیربنایی را هم افتخارآفرین، درخشان و در ابعادی بی‌نظیر ارزیابی کردند و افزودند: پاسداران انقلاب در خدمات عمومی، رفع محرومیت‌ها، بلایای طبیعی و حوادثی نظیر کرونا با همه توان در خدمت مردم بودهاند. اثرگذاری سپاه در فضای عمومی کشور و جذب جوانان، بُعد دیگری از عملکرد سپاه بود که رهبر انقلاب دراین‌باره گفتند: عنصر جوان وقتی علم و عمل، آرمانگرایی و واقع‌بینی و قدرت سخت و تجهیزاتی با قدرت نرم یعنی ارتباط با مردم را، در سپاه درهم‌تنیده می‌بینند، الگو می‌گیرد و جذب می‌شود که جوانان و شهیدان سرافراز دفاع از حرم و امنیت، نتیجه اینگونه جذابیت‌های سپاه و عناصر سربلند سپاهی نظیر حاج قاسم، حججی و ابراهیم هادی به‌شمار می‌روند. ایشان تأثیرات فرا مرزی سپاه پاسداران را هم عمیق و بسیار مهم دانستند و گفتند: خودشان و جذابیت‌های سپاه در ابعاد مختلف، دشمن را نگران و ناچار کرده است با دروغ و شایعه و هیاهوی پوچ به تخریب سپاه بپردازد. سرفصل بعدی که فرمانده کل قوا در این دیدار به پاسداران انقلاب اسلامی گوشزد کردند، لزوم پاسداری از خود بود. ایشان با اشاره به لغزش‌هایی همچون غفلت از یاد خدا، غرور، گمراهی، بی‌توجهی به نعمت‌ها و کمک‌های پروردگار و ناامیدی و تردید، پاسداری از خویش یعنی تقوای الهی را وظیفه همه مجموعه‌ها و یکایک افراد خواندند و گفتند: ضعف‌های شخصیتی موجب زمین خوردن انسان در بزنگاه‌های حساس می‌شود؛ بنابراین پیش از پاسداری از انقلاب، باید دائما از خود مراقبت و پاسداری کنیم. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، مسئولان سپاه را به حساسیت و مراقبت از حفظ ارزشها و برجستگی‌های مهم سپاه توصیه کردند و با اشاره به آیه شریفه‌ای از قرآن که عذاب و پاداش زنان والامقام و محترم پیامبر اکرم را دو برابر می‌خواند، گفتند: ما مُعمّمین و شما سپاهیان نیز اینگونه هستیم؛ چرا که کار خوب یا خطای ما آثار بیرونی مضاعفی دارد و اهمیت مراقبت از خود را دو چندان می‌کند. رهبر انقلاب با اشاره به فداکاری نسل‌های قبلی سپاه، به نسل جوان و افتخارآفرین امروز سپاه توصیه کردند: سعی کنید آراستگی علمی، عملی و معنوی خود را حتی از آن نسل‌های خوب گذشته بالاتر ببرید.

سرفصل بعدی سخنان حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در این دیدار پاسخ به این سوال مهم بود که انقلاب اسلامی چه خصوصیتی دارد که موجب برانگیختن دشمنی‌ها می‌شود و در مقابل آنها پاسداری از انقلاب، ضرورت پیدا می‌کند؟ ایشان «حاکمیت سیاسی اسلام» در ایران را پاسخی روشن به این سوال خواندند و در تشریح خصوصیات و ویژگی‌های اسلام سیاسی گفتند: «مخالفت با ظلم و ظالم و یاری مظلوم» خصوصیت برجسته و حساسیت‌برانگیز اسلام سیاسی است که قهراً رژیمی همچون رژیم صهیونیستی را که بنا و اساسش آن بر اشغال و ظلم و زور و شکنجه است با نظامی همچون جمهوری اسلامی به عناد و دشمنی وامی‌دارد. مخالفت نظام اسلامی با دست‌درازی به منافع و منابع ملت‌ها، خصوصیت دیگری بود که رهبر انقلاب آن را موجب معارضه استعمارگران با نظام اسلامی دانستند و افزودند: در مقابل رویکرد استعماری، قرآن به ما دستور داده که در مواجهه با ملت‌ها حتی با ملت‌های دارای عقیده و رفتار ناهمسان، با دادگری و عدالت رفتار کنیم. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، ثروت‌اندوزی و پیشرفت کشورهایی همچون انگلیس و فرانسه را در طول قرن‌ها حاصل اشغال، استعمار و استثمار سایر کشورها خواندند و گفتند: فلان تحلیلگر سیاسی سوال می‌کند جمهوری اسلامی چه کرده که فلان کشور با آن مخالف است، در حالی که پاسخ این سوال روشن است و دستگاه اهریمنی استعمار با آن سابقه اساساً نمی‌تواند با نظام اسلامی خوب باشد.

«اعتقاد به کرامت همه انسان‌ها فارغ از رنگ، نژاد و منطقه» دستور دیگر قرآنی بود که رهبر انقلاب با اشاره به آن خاطرنشان کردند: انسان سیاه‌پوست هم طبق منطق قرآن هیچ فرقی با دیگر انسان‌ها ندارد. بنابراین عربی‌ها که منطق تبعیض نژادی را به شکل فضاحت‌باری گسترش داده و می‌دهند، آیا می‌توانند با نظام اسلامی مهربان باشند؟ ایشان با برشمردن عامل دیگر کینه‌توزی بدخواهان به اسلام سیاسی، به دستور قرآن مبنی بر صلح و رفتار مسالمت‌آمیز با هر کشور و دولتی که بنای مخاصمه ندارد، اشاره کردند و افزودند: نظام اسلامی حرف هر کشوری ولو غیرهمفکر را که بگوید قصد معارضه ندارد، قبول می‌کند اما اگر متوجه حیله‌گری و دروغ‌گویی و آمادگی طرف مقابل برای خنجر از پشت زدن شد، هرگز قبول نمی‌کند و در مقابل پیمان‌شکنی نیز مقابله به مثل می‌کند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای یک علت مهم دیگر خصومت‌ها با نظام اسلامی را الگو شدن و پیشگامی و پیشرانی جمهوری اسلامی برای حرکت‌های مقاومتی در منطقه حساس غرب آسیا خواندند و گفتند: اگر جمهوری اسلامی الگو نمی‌شد، این دشمنی‌ها کمتر بود. ایشان با مقایسه زمین‌گیر شدن ارتش‌های مجهز سه کشور عربی در مقابل رژیم حقیر صهیونیستی در سال‌های قبل از پیروزی انقلاب یعنی در جنگ شش روزه سال ۱۹۶۷ و همچنین جنگ ۱۹۷۳، خاطرنشان کردند: بعد از انقلاب اسلامی کار به جایی رسید که همین رژیم، ۳۳ روز تلاش کرد حزب‌الله لبنان را شکست دهد اما نتوانست و با فضاحت مجبور به فرار شد. رهبر انقلاب با تأکید بر اینکه فاصله‌ی انقلاب و قبل از انقلاب، فاصله‌ی جنگ ۶ روزه ۱۹۶۷ و جنگ ۳۳ روزه است، افزودند: امروز کار به جایی رسیده است که در سرزمین‌های اشغالی فلسطین و در منطقه غرب رود اردن، جوان‌ها به‌گونه‌ای حرکت خوب بعد از انقلاب، تأکید کردند: قدر و اهمیت پیشرفت‌ها را بدانیم اما مغرور نشویم. ایشان سیاست راهبردی غرب مبنی بر ایجاد بحران‌های در ایران را سیاستی ادامه‌دار خواندند و افزودند: آنها همچنان به دنبال بحران‌سازی دائم در داخل کشور هستند؛ یک روز به بهانه انتخابات، یک روز به بهانه بنزین و یک روز به بهانه زن. البته ابزارهای تولید بحران هر امروز پیشرفته‌تر شده است. رهبر انقلاب هدف اصلی دشمن از ایجاد بحران را ضربه به امنیت کشور خواندند و گفتند: بدون امنیت، «اقتصاد، اشتغال، کارهای زیربنایی، راه‌اندازی کارخانه‌ها و علم و دانشگاه و مراکز تحقیقاتی» هم وجود ندارد؛ بنابراین هدف اصلی آنها از مخدوش کردن امنیت کشور، ایجاد اختلال در زندگی مردم است. ایشان عامل اصلی طراحی و بحران‌سازی را دستگاه‌های جاسوسی سیا، موساد و اَم‌آی۶ انگلیس دانستند و افزودند: البته آنها پادوهای داخلی و خارجی و عناصر غربگرا و بی‌توجه را هم به کار می‌گیرند اما اصل و سر قضیه، سرویس‌های جاسوسی است.حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تأکید بر اینکه باید وظایف خود را در قبال طراحی‌های دشمن درک کنیم، گفتند: وظیفه امروز ما وظیفه دائم از انقلاب است. وظیفه مهم امروز ما وحدت ملی، مشارکت دادن مردم و کمک به آحاد مردم بخصوص طبقات ضعیف است.

وظیفه امروز، کار جهادی شبانه‌روزی و خستگی‌ناپذیر مسئولان است. ایشان با اشاره به عبور کشور از گردنه‌ها و مسیرهای سخت در حرکت به سمت قله‌ها، گفتند: ما از بخش زیادی از مسیر با وجود شیب تند عبور کرده و به قله‌ها نزدیک شده‌ایم بنابراین امروز روز خسته شدن و ناامیدی نیست بلکه روز شوق و امید و حرکت است و مسئولان کشور باید با این روحیه حرکت کنند. رهبر انقلاب همچنین درباره انتقاد از مسئولان گفتند: نمی‌گوییم انتقاد نباشد اما بین انتقاد همراه با اعتماد به مسئولان باشد چرا که مسئولان با شوق، توانمندی، توکل به خدا و با همه توان در حال کار هستند. ایشان در پایان تأکید کردند: راه پیموده شده تا به امروز را اگر با قوت دنبال کنیم، پیروزی بر دشمن قطعی است.

بن سلمان در دیدار با امیرعبداللهیان تاکید کرد:

نگاه عربستان به رابطه با ایران راهبردی است

محمد بن سلمان، ولیعهد عربستان در دیدار با وزیر خارجه کشورمان با ابلاغ سلام خود و پادشاه عربستان سعودی به مقام معظم رهبری و رییس‌جمهور گفت: نگاه عربستان به رابطه با ایران راهبردی بوده و ریاض در این خصوص عزم جدی دارد.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، ولیعهد عربستان در دیدار با وزیر خارجه کشورمان با ابلاغ سلام خود و پادشاه عربستان سعودی به مقام معظم رهبری و رییس‌جمهور گفت: نگاه عربستان به رابطه با ایران راهبردی بوده و ریاض در این خصوص عزم جدی دارد.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، ولیعهد عربستان با تاکید بر دعوت از رییس‌جمهور ایران برای سفر به عربستان، دیدار سران دو کشور را بسیار با اهمیت برشمرد و گفت: این دیدارها تاثیرات اساسی بر توسعه و تعمیق مناسبات دوجانبه و چندجانبه خواهد داشت.

در این دیدار همچنین در خصوص برخی مباحث منطقه ای و بین‌المللی نیز بحث و تبادل نظر شد. حسین امیرعبداللهیان وزیر امور خارجه کشورمان نیز در دیدار با امیر محمد بن سلمان ولیعهد و نخست‌وزیر پادشاهی عربستان سعودی، بر عزم جمهوری اسلامی ایران در توسعه مناسبات با کشورهای منطقه و عربستان تاکید کرد. وزیر امور خارجه کشورمان با تاکید بر فرصت‌های فراوری دو کشور گفت: جمهوری اسلامی ایران و عربستان سعودی می‌توانند با توسعه همه جانبه همکاری‌ها از جمله در حوزه سیاسی، اقتصادی، تجاری، ترانزیت، علم و فناوری، فرهنگی و مردمی، رشد و شکوفایی بیشتر را برای منطقه رقم بزنند.

امیرعبداللهیان با اشاره به تحولات نظام بین الملل تاکید کرد: امروز ما در برابر یک مسئولیت تاریخی قرار داریم. امیرعبداللهیان با بیان دستاوردها و ظرفیت‌های جمهوری اسلامی ایران افزود: راه موفقیت منطقه تقویت گفتگو و همکاری و افزایش همکاری های توسعه محور است. دکتر امیرعبداللهیان با اشاره به جایگاه و نقش ایران و عربستان در منطقه و جهان اسلام، از موضوع فلسطین و قدس به عنوان قضیه محوری جهان اسلام یاد کرد و رژیم صهیونیستی را تهدیدی برای همگان دانست. وزیر خارجه کشورمان بر اهمیت امنیت درونزا و پایدار منطقه تاکید کرد.

یادداشت

بررسی پنج ادعا درباره سیاست خارجی دولت سیزدهم

محسن پاک‌آیین

واقعیت این است که وزارت امورخارجه در دولت سیزدهم بدون ورود در حواشی به اعمال دیپلماسی پویا و متوازن روی آورده و متواضعانه با استفاده از تجربیات وزرا و مسئولین سیاست خارجی در دوره های گذشته، با اعتماد به نفس مسیرهای سخت را هموار می سازد. سخنی وجود دارد اما سیاست خارجی بحران ندارد، نباید بحران شناخت خود از فضای بین المللی و منافع ملی را به حساب سیاست خارجی بگذاریم. برخی در نقد سیاست خارجی دولت سیزدهم پنج بحران ماهیت، روش، صورت، بحران و قدرت را مطرح می کنند و در این راستا بحران ماهیت به معنای عدم توانایی تشخیص حوزه‌های "گسش‌گری استراتژیک" تفسیر می شود. حوزه های کنشگری دستگاه دیپلماسی در دولت سیزدهم کاملا مشخص و روشن است. راهبرد سیاست خارجی در سطح بین المللی کنش‌گری برای تقویت جبهه چندجانبه گرایی همکاری با جهان اسلام و یافتن دوستان بیشتر در اقصی نقاط جهان؛ کنش‌گری در سطح منطقه، بهره گیری از ائتلاف های منطقه ای و کنش‌گری در سطح دوجانبه،تقویت مناسبات با اکثر همسایگان و حل اختلافات با یکی دو کشور همسایه است. برای هر سطح از کنش‌گری راهکار و راهبرد وجود داشته و اجرا می شود.

***

رابطه قدرت و ایدئولوژی

در همین رابطه ایدئولوژی مغایر با منافع ملی خوانده می شود. جمهوری اسلامی یک نظام ایدئولوژیک است و طبعا دولت هم نمی تواند غیر ایدئولوژیک باشد. هیچکدام از دولت های قبل نیز غیر ایدئولوژیک نبوده اند. اصلا قدرت به دلیل ایدئولوژی تولید و حفظ می شود. کدام قدرت است که فاقد ایدئولوژی باشد؟آیا آمریکا یک قدرت غیرایدئولوژیک است؟ آیا شوروی سابق ایدئولوژی نداشت یا روسیه فعلی فاقد ایدئولوژی است؟آیا رژیم جعلی اسرائیل ایدئولوژی ندارد؟ایدئولوژی صرفنظر از نوع آن،آرمان های یک کشور را تعریف کرده و قدرت می سازد. در ایران منافع ملی و ایدئولوژی نه تنها از هم جدا نیستند بلکه در یک امتداد قرار دارند. آیا اگر جهان اسلام یکپارچه از ارزش های خود دفاع کند ومقابل هتک حرمت مقدسات اسلامی بایستد،هم ضرر منافع ملی ایران است؟ آیا اگرمسلمانان متحدانه با گروه های تروریستی مثل داعش مبارزه کنندبه ضرر منافع ملی ماست؟ آیا اگر مسلمانان علیه اسرائیل که دشمن ایران است بسیج شوند، منافع ملی ما نقض می شود؟ گفته شد که همه مزیت های کشور در اختیار همسایگان قرار گرفته و از ظرفیت های ژئوپلیتیکی استفاده نمی شود. تقویت روابط با همسایگان یکی از اصول سیاست خارجی دولت های جهان است و هر کشوری از همسایگان غافل باشد فاقد دیپلماسی فعال است. آیا افزایش ارتباط با همسایگان، کشور و ظرفیت های ژئوپلیتیکی را نابود کرده است؟ اتفاقا بعد از جنگ اوکراین و تحریم خطوط مواصلاتی روسیه،مسیرهای ترانزیتی جاده ایرینای و دریای ایران به یکی از خطوط اصلی کشورهای جهان بخصوص همسایگان تبدیل شده است. اینکه اگر بندر فاو عراق توسعه پیدا کند و راه ترانزیتی از عراق به اروپا کشیده شود، ما مزیت ترانزیتی خود را از دست می دهیم‌حرف دقیقی نیست. اول اینکه زمان اجرای این پروژه طولانی است و بطور اصولی با توجه به افزایش تعاملات اقتصادی کشورهاهمیت و مزیت خطوط مواصلاتی حفظ خواهد شد. ضمنا مسیرهای هواپیمایی از آسمان ایران نیز حذف نشده و بصورت عادی ادامه دارد.

***

هماهنگی دیپلماسی ومیدان

در دولت سیزدهم هماهنگی خوبی میان دستگاه دیپلماسی و میدان وجود داشته و فعالیت های آنها مکمل یکدیگر و تامین کننده منافع ملی است.مرقد رئیس جمهور به سوریه و عراق که در کنار دستاوردهای سیاسی موجب تقویت محور مقاومت شد، نماد هماهنگی دیپلماسی و میدان است. عادی سازی مناسبات ایران و عربستان بدون هماهنگی دیپلماسی و میدان ممکن نمی شدمر قفقاز اگر هماهنگی میدان و دیپلماسی نبود احتمال تغییر مرزهای بین المللی وجود داشت.روابط خوب ایران با عراق ولبنان هم به همین دلیل است.البته موضوع حقابه ایران هر هیرمند،ارتباطی به میدان ندارد و موضوعی است که باید از طریق مذاکرات دیپلماتیک به نتیجه برسد. چه کسی گفته است چین - که البته دیگر کمونیست نیست- ضامن روابط ایران و عربستان شده است؟ عربستان چون خود را در ردیف کشورهای کوچک خلیج فارس نمی دانست،پیشنهاد داد که جلسه در پکن باشد.آیا این به معنای ضمانت چین در روابط ایران و عربستان است؟چین به دلیل اولویت های اقتصادی خود حتی میان کشورهای دوست میانجیگری نمی کند چه برسد به اینکه ضامن روابط آنها باشد. ایران و عربستان خود ضامن روابط خویش هستند و نه چین و نه هیچ کشور دیگری برای ایران خط مشی تعیین نکرده و نمی کند.

***

بحران اولویت و نقش برجام

گفته شده در سیاست خارجی دچار بحران اولویت هستیم و مثلاً برجام برای ما اهمیت ندارد. اگر برجام برای ایران مهم نبود که مبز مذاکره را ترک می کردکدام طرف از برجام خارج شد و در مسیر به نتیجه رسیدن این توافق،کار شکنی می کند؟ برجام و لغو تحریم ها در اولویت سیاست خارجی است اما پیشرفت کشور معطل برجام نمی ماند.ایران در سیاست خارجی اولویت های روشنی دارد.اولویت سیاست خارجی «دوستی با دوستان و دوری از دشمنان است»با این نگاه‌آمریکا و اروپا تا زمانی که دست از خصومت علیه ایران برندارند،نخافد اولویت هستندها با روسیه روابط مستحکم ورو به رشد داریم اما منافع آن ها را بر منافع خود ترجیح نمی دهیم‌ما در همه مسائل منطقه ای و بین المللی با روسها دارای مواضع یکسان نیستیم اما مواضع مشترک ما به مراتب بیشتر از اختلافات است. قطعا اوکراین مسئله ما نیست و دخالتی در جنگ روسیه و اوکراین نداریم‌این موضع از سوی بالاترین مقام کشور بیان شده است. ما درگیر اوکراین نیستیم اما ناتو می خواهد بگوید که اینگونه است. آیا بیانیه های ناتو باید ملاک قضاوت باشد؟ می گویند روسیه تنها کشوری است که پایتخت ایران را اشغال کرد در حالی که فقط روسها تهران را اشغال نکردند،انگلیس هم در کنار آنها بود و در سفارت روسیه در تهران عکس یادگاری گرفتند.روسیه پس از فروپاشی شوروی،تغییر ماهیت داد اما انگلیس همان برینانیای قبل است. سئوال می شود که «اصلا آمریکایی ها بیشتر به ما ضربه زدند یا روس ها»؟ آیا پاسخ این سئوال روشن نیست؟ گفته شده پیشرفت های علمی و نظامی‌قدرت ایجاد نکرده است. اگر اینگونه بود و پیشرفت های علمی،نظامی و دفاعی ایران موجب قدرت بازدارندگی نشده بود که تاکنون بارها توسط آمریکا و متحدانش بلعیده شده بود،چرا آمریکا امروزدر غرب آسیا یک بازیگر تاثیر گذار نیست به دلیل قدرت ایران است.خود آمریکایی ها می گویند نفوذ ایران در منطقه از ساخت بمب اتم خطرناک تر است.آیا این نفوذ با قدرت ایجاد نشده اگر قدرت بازدارند ایران نبود که حملات سایبری افیار ما را فلج می کرد؟ همین قدرت سایبری، آبانی متاقعده به برخورد با منافقین شد اگر توان نظامی و علمی ما تبدیل به قدرت نشده بود که امروز داعش در سوریه حضور داشت و سوریه بی ثبات می ماند.قدرت ایران نگذشت اقلیم کردستان از عراق جدا شود.همین قدرت، قطر را از میان تحریم های کشورهای عرب بیرون کشید و نجات داد.ارد‌وغان با قدرت ایران از کودتای داخلی سالم خارج شد.آیا می بایست همانند لیبی،خود را خلع سلاح کنیم تا به قدرت برسیم؟

***

ایران و چین و بحران تئوریک

می گویند دولت اعتدال به دنبال تامین منافع ملی بود و به همین دلیل پروژه های اقتصادی را به چین نداد.این درست است که در دولت اعتدال با چینی ها خوب عمل نشد و این از ضعف سیاست خارجی آن دولت و خلاف منافع ملی بود. دولت اعتدال، منافع ملی را در کار با غرب می دید، بعد از به نتیجه رسیدن برجام مقامات شرکت های غربی بی در پی به ایران آمدند و با شرکت هایی همچون توتال،ایرباس و ـقرار دادهای کلان بسته شدما با یک امضای ترامپ همه خَلف وعده کرده و از ایران رفتند؛ حتی حاضر شدند جریمه بدهند اما در ایران نباشند.آیا منافع ملی ما تامین شد؟ آیا نباید مسئولین دولت اعتدال به علت این خطای محاسبه و اعتماد چندباره به غرب،مذمت شوند؟ آیا اگر آن زمان با شرکت های چین و روس و هند و برزیل و ـقرار داد می بستیم امروز در وضعیت بهتری نبودیم؟

***

دیپلماسی پویا و متوازن

واقعیت این است که وزارت امورخارجه در دولت سیزدهم بدون ورود در حواشی به اعمال دیپلماسی پویا و متوازن روی آورده و متواضعانه با استفاده از تجربیات وزرا و مسئولین سیاست خارجی در دوره های گذشته، با اعتماد به نفس مسیرهای سخت را هموار می سازد. سخنی وجود دارد اما سیاست خارجی بحران ندارد، نباید بحران شناخت خود از فضای بین المللی و منافع ملی را به حساب سیاست خارجی بگذاریم.

Alborz.payam@gmail.com